

Hydro Aluminium Structures Raufoss

Hydro Automotive Production System
(HAPS)

Hydro Automotive's produksjonsbedrifter:

- Structures

- Tønder, Denmark
- Louviers, France
- Wackersdorf, Germany
- **Raufoss, Norway**
- Skultuna, Sweden
- Worcester, UK
- Holland, Michigan (US)

- Precision Tubing

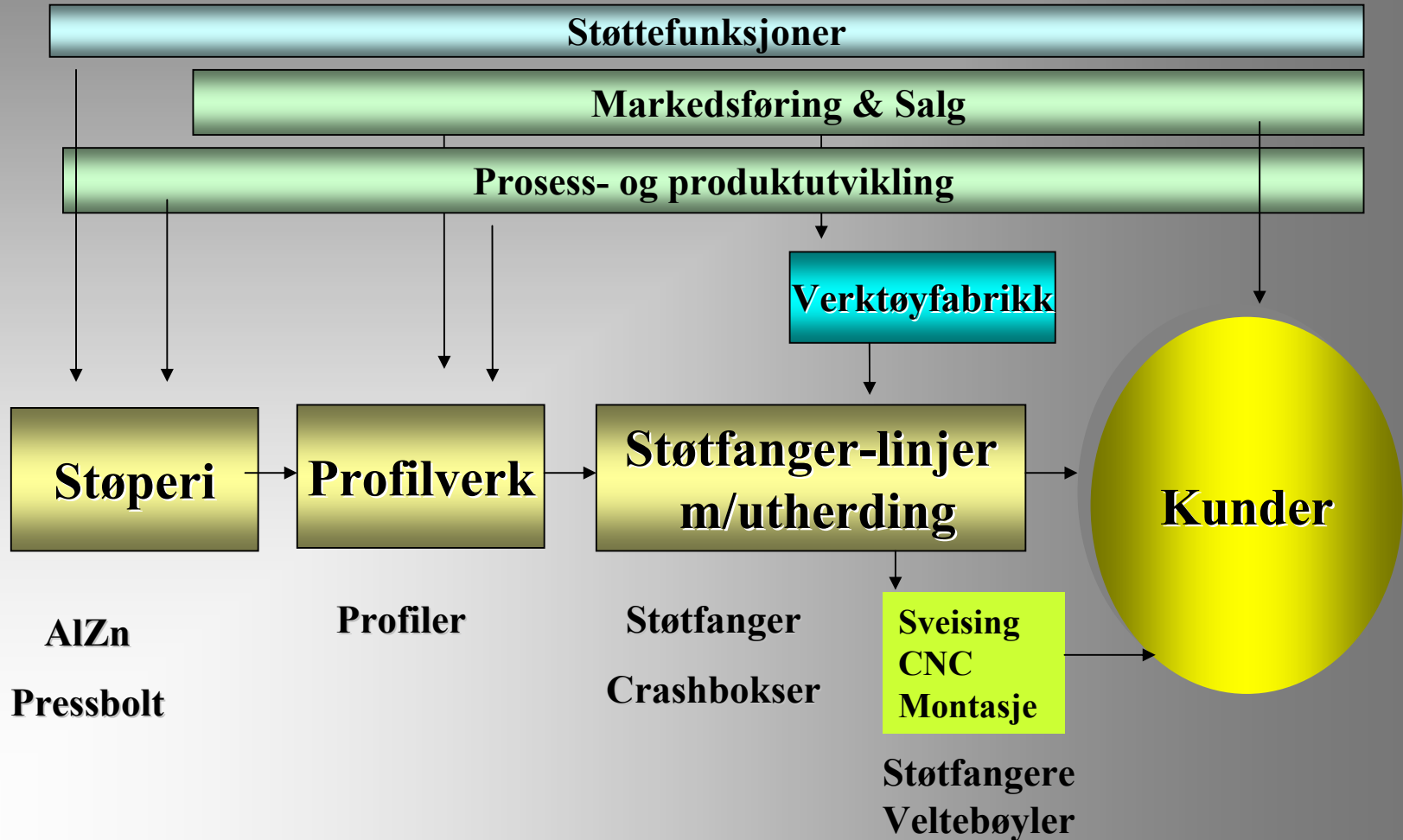
- Seneffe, Belgium
- Løgumkloster, Denmark
- Tønder, Denmark
- Workington, UK
- Rockledge, Florida (US)
- Adrian, Michigan (US)
- Puckett, Mississippi (US)
- Itu, Brazil
- Wuxi, China

- Casting

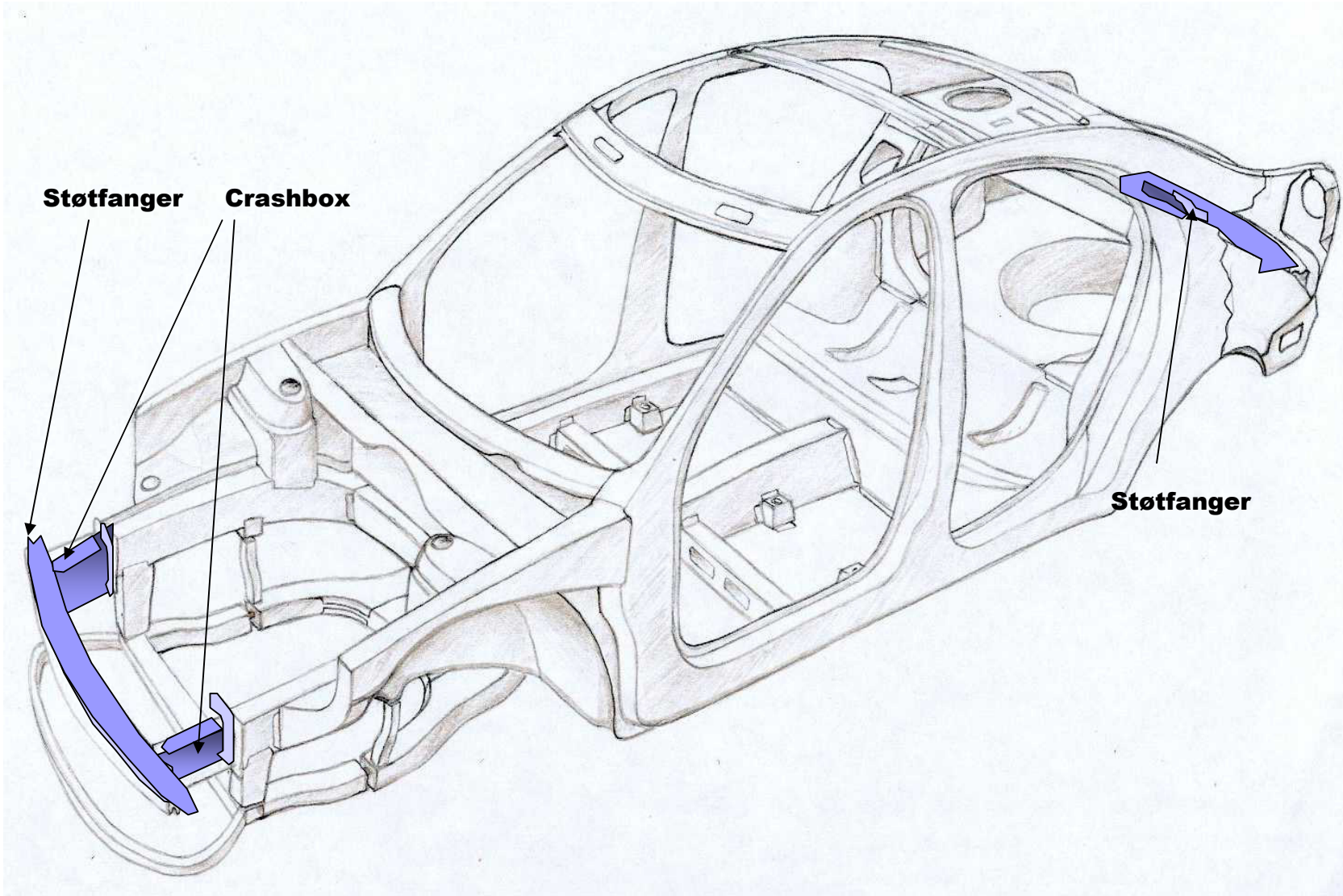
- Linz, Austria
- Dillingen, Germany
- Győr, Hungary
- Charlottenberg, Sweden
- Leeds, UK
- Ramos Arizpe, Mexico

7,500 ansatte i 16 land

Vår verdikjede på Raufoss

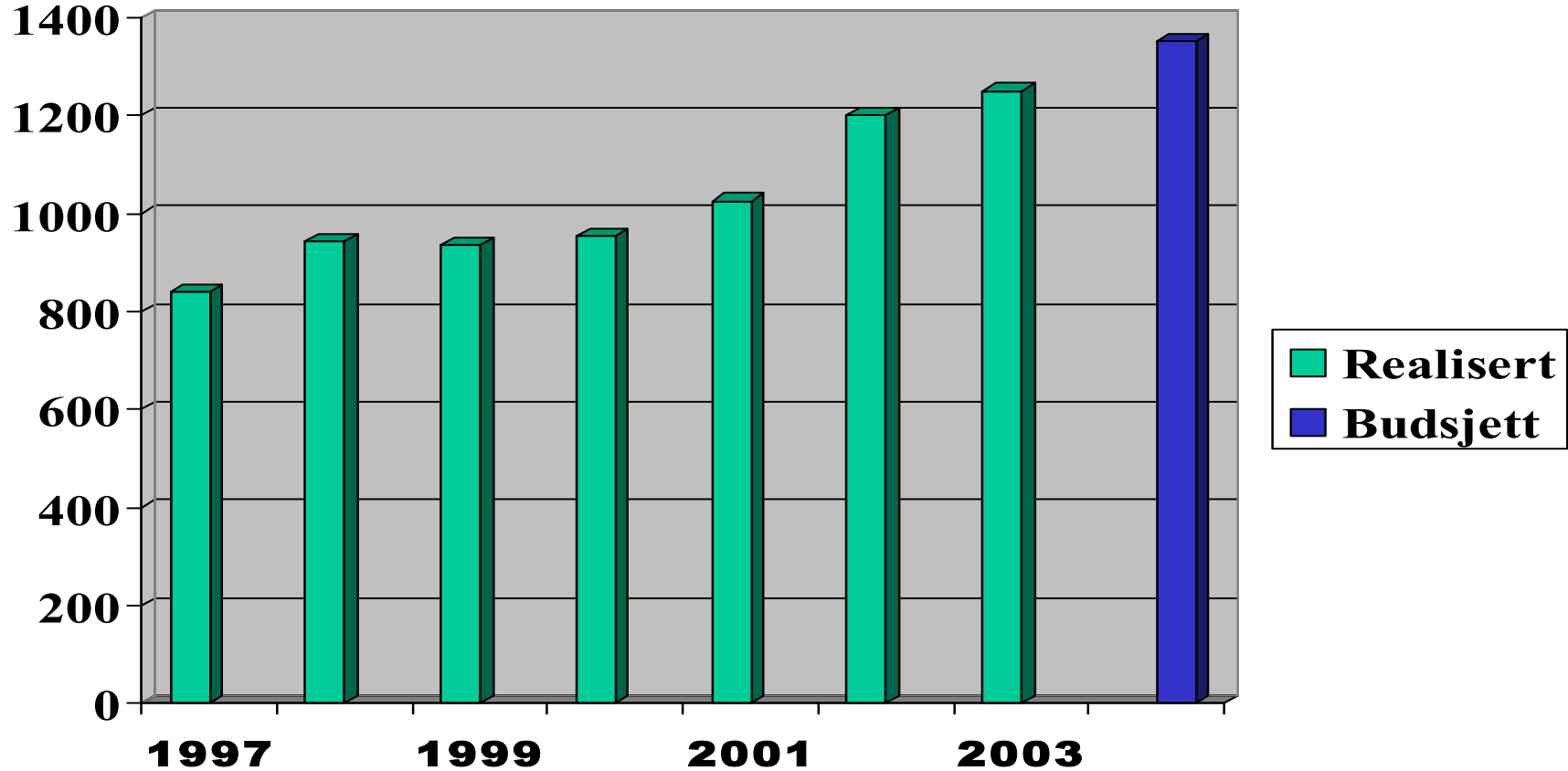
Våre hovedprodukter

Våre kunder

Vår omsetning og antall ansatte

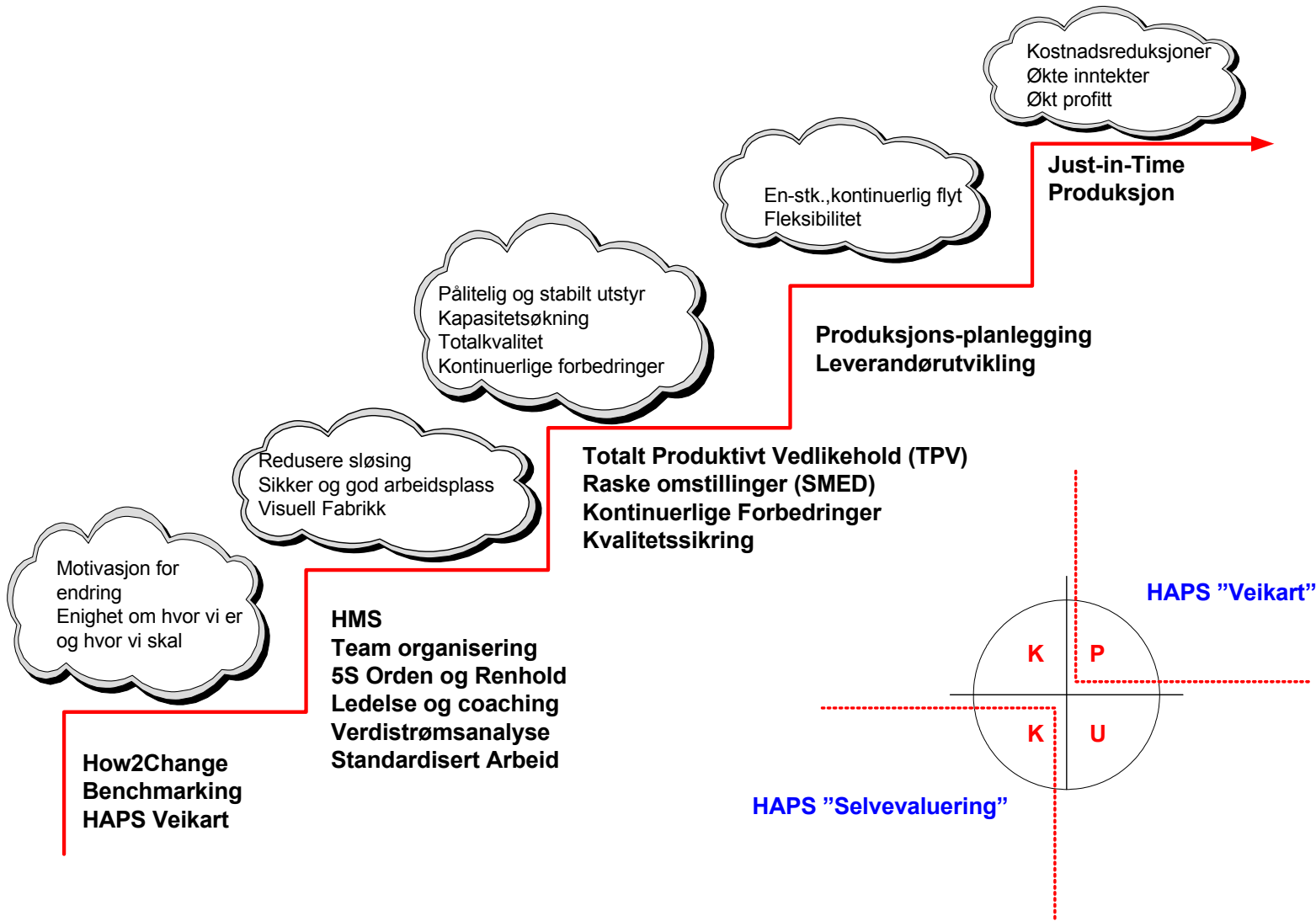

850 ansatte hvorav 250 er fellesressurs for Hydro Automotive

Situasjon i 2001

- 1.Funksjonell organisering med ”høye murer” mellom avd.
- 2.Mangelfull kommunikasjon
- 3.Vanskelig å se hva som foregår (”gjemmes” i PCer)
- 4.Planleggere styrer fabrikk (operatører lite involvert)
- 5.Utstyrsstans normalt (Oppetid 63%)
- 6.Arbeidsplassene uryddige/mye sløsing/mye gåing
- 7.Dårlig flyt,mye transport og lang gjennomløpstid (54 dager)
- 8.Lange omstillingstider (2- 3 timer i støtfangerlinjene) fører til lange seriestørrelser
- 9.Store lager/dårlig leveringspresisjon (87%)
- 10.Høye kvalitetskostnader
- 11.Mange skader (TRI 39), samt 1 dødsulykke i 2000
- 12.Dårlige økonomiske resultater

Stegvis innføring av Hydro Automotive Produksjons System (HAPS)

Skape AKSEPT for endring

$$K \times A = E$$

**Metoden-/løsningens
kvalitet (K)**

**Aksept
Eierskap (A)**

**Effekt av
endringen (E)**

**Alle vellykkede endringer har høy K og høy A !
98% av mislykkede endringer har høy K !**

Team-organisering

- **Team-medlemmer:**
 - Teamleder
 - Skiftledere
 - Operatører
 - Vedlikehold
 - Prosessteknikker
 - Kvalitetsingeniør
 - Planlegger
- **Hvordan- og hvorfor team:**
 - En celle i verdistrømmen er et team
 - Selvstendige, fler-funksjonelle team
 - Økt eierskap og ansvarfølelse
 - Klare roller og teamregler
 - Forbedringsarbeidet får en naturlig eier/driver
 - Gjør det enklere å definere input og output

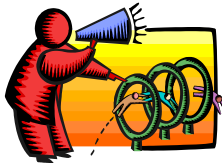
Teamregler - eksempel

Vi sjekker at vi har felles forståelse!

Vi sier våre meninger innad, men står samlet om beslutninger utad!

Vi bruker- og vi utvikler hverandres sterke sider!

Vi gir hverandre direkte og konstruktive tilbakemeldinger!

Daglige teammøter

- 15-20 min. hver morgen med fast agenda
- Hva har skjedd siste 24 timer og hva skal skje neste 24 timer
- Oppdaterte teamtavler benyttes for å få til god informasjon og kommunikasjon
- Gjør at alle i teamet er oppdatert
- Eierskap og involvering i teamets målsettinger og forbedringsarbeide

Teammøte

Teamtavle

Operatorvedlikehold

Operatorvedlikehold

Man Tir Ons Tor Fre

NATT

FM

EM

Helg

Kommentarer

2. Rutine for styring av
Pufferwater
LEGS NÅR...

Generelt

ALUMINIUMSSPON
MÅ IKKE TØMMES I
CONTAINERHUS

Skift 1

Skift 2

Skift 3

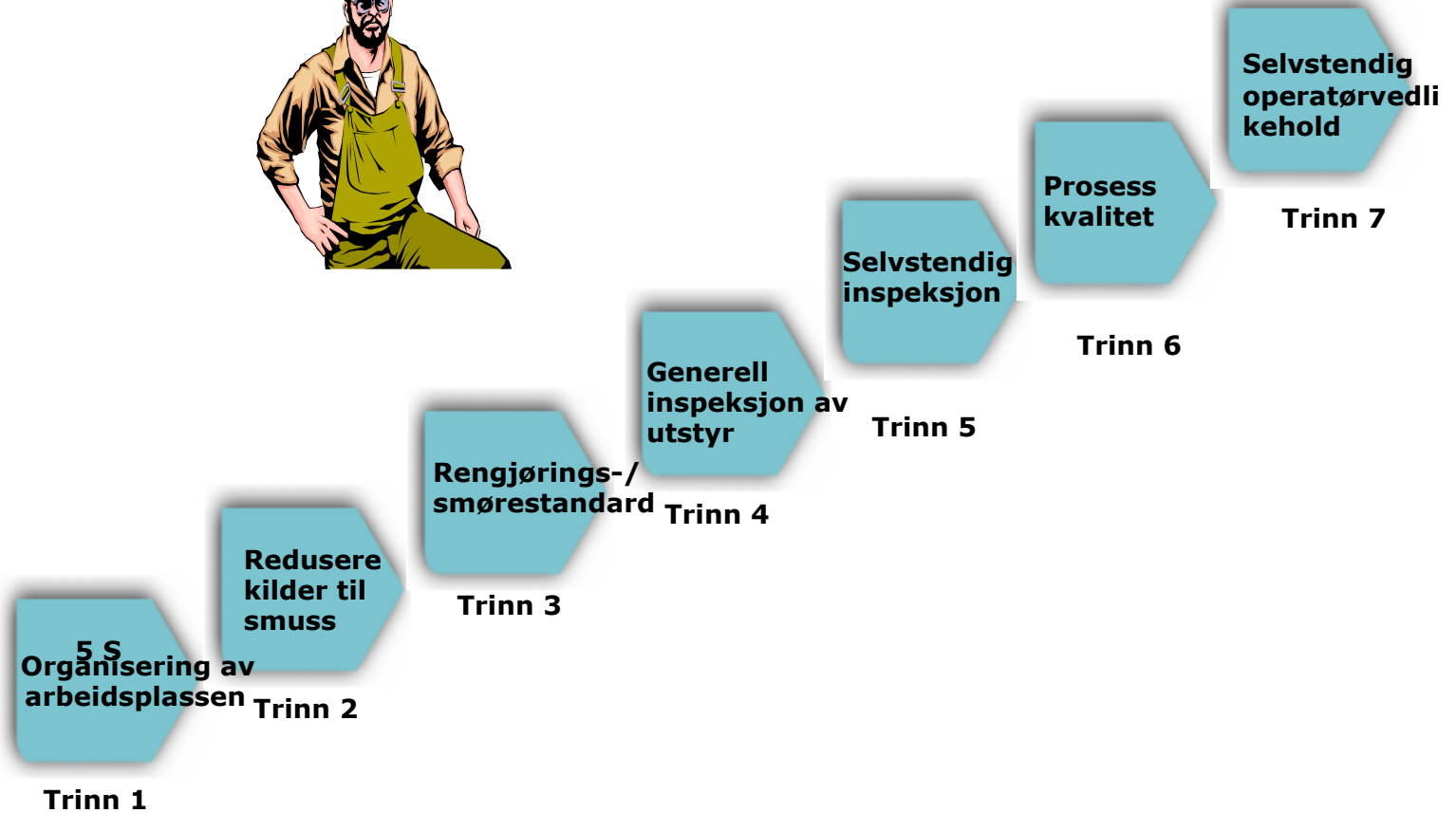
Skift 4

Teamtavle HMS/Kvalitet/KPIer Produksjonsplan/PUKK

Operatørvedlikehold

SERTIFIKAT

Tildelt: **Skift nr. 1**
Sted: **HARA - Fabrikk S - linje M18**
Dato: **21.oktober 2003**

For godkjent sertifisering i:

Operatorvedlikehold

Trinn 1 av 7

5S

Organisering av arbeidsplassen

Sortere:

Systematisere:

Skinne:

Se til:

Standardisere:

Utstyr:

Leder av sertifiseringskomite

Medlem i sertifiseringskomite

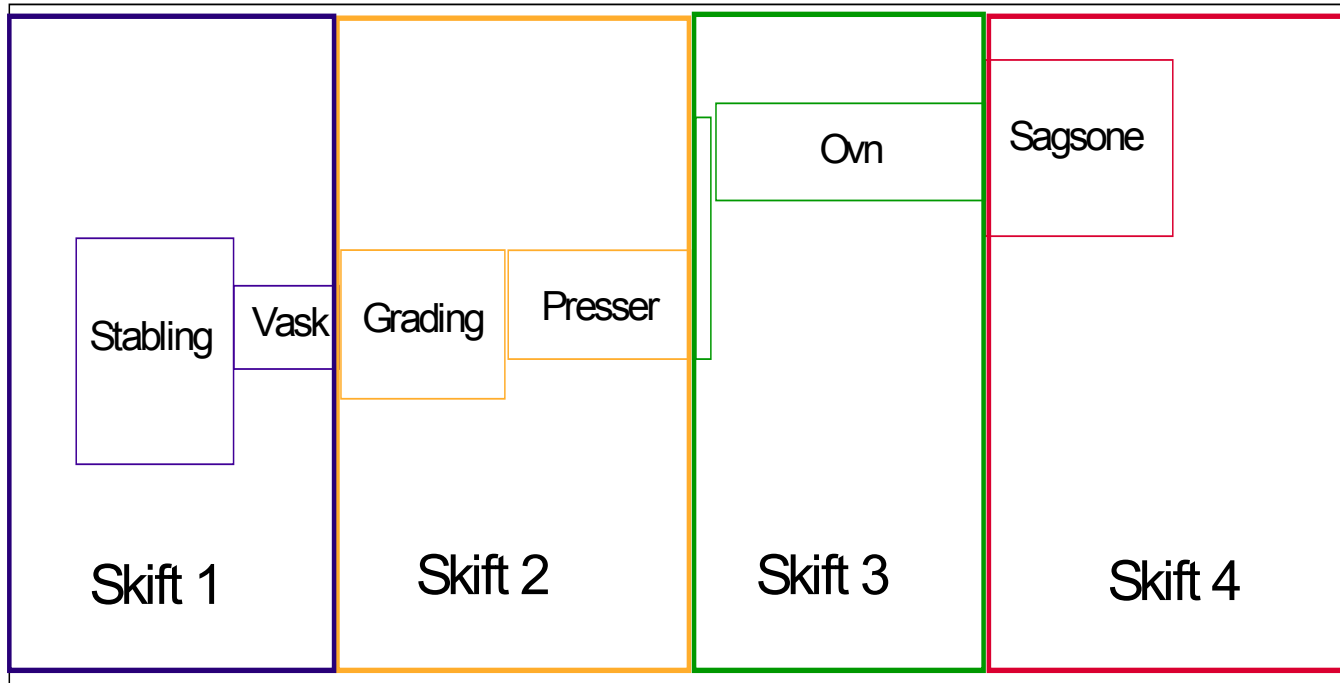
Medlem i sertifiseringskomite

Medlem i sertifiseringskomite

Eksempel

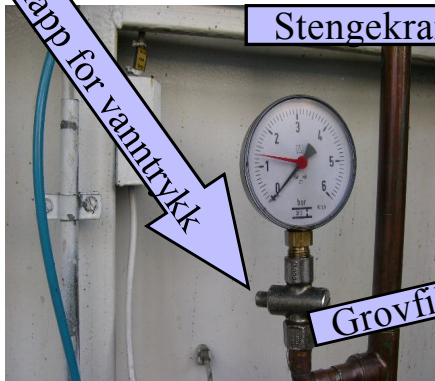
ANSVARSRØMME INNDELING

Eksempel produksjonslinje

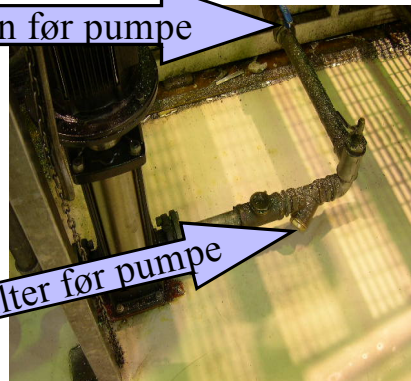

Filter for pumpe til kjølesone

Knapp for vanntrykk

Stengekran før pumpe

Grovfilter før pumpe

- Sjekk av vanntrykk i kj.sone
Trykk inn knapp for vanntrykk.
Hvis manometer viser under 1 Bar
Må filter sjekkes. Ta først opp filter
etter pumpe. Dette gjøres ved at
etter pumpe. Dette gjøres ved at
kran for veksling av filter dreies mot
et av filterhusene. Motsatt filter kan
nå rengjøres.
Hvis dette ikke hjelper må grovfilter
før pumpe rengjøres. Dette gjøres
ved at pumpe stoppes, stengekran
før pumpe stenges og filter tas ut.
Etter innsetting åpnes kran for
pumpe startes. Pumpe må luftes
før vanntrykk sjekkes på nytt.

Kran for veksling av filter

Dokument nr:	Laget av:	Rev.nr / Dato:	Godkjent av / Dato:
GAB-M21-AD-3010	Rolf Erik Halle	02 / 2004-01-19	MK / 2004-01-19

Skiftovergang i Presse-sona M21

						Utført	Revidert	Awik				
Profilertatt ut av linja, lagt på vrakstativ og registrert												
Rydde og sope gulv før skiftbytte												
Sjekke drenering på panne under kjølesone												
Holde hvilerommet i henhold til 5S-skjema												
Rydde galleri for filler og lignende												

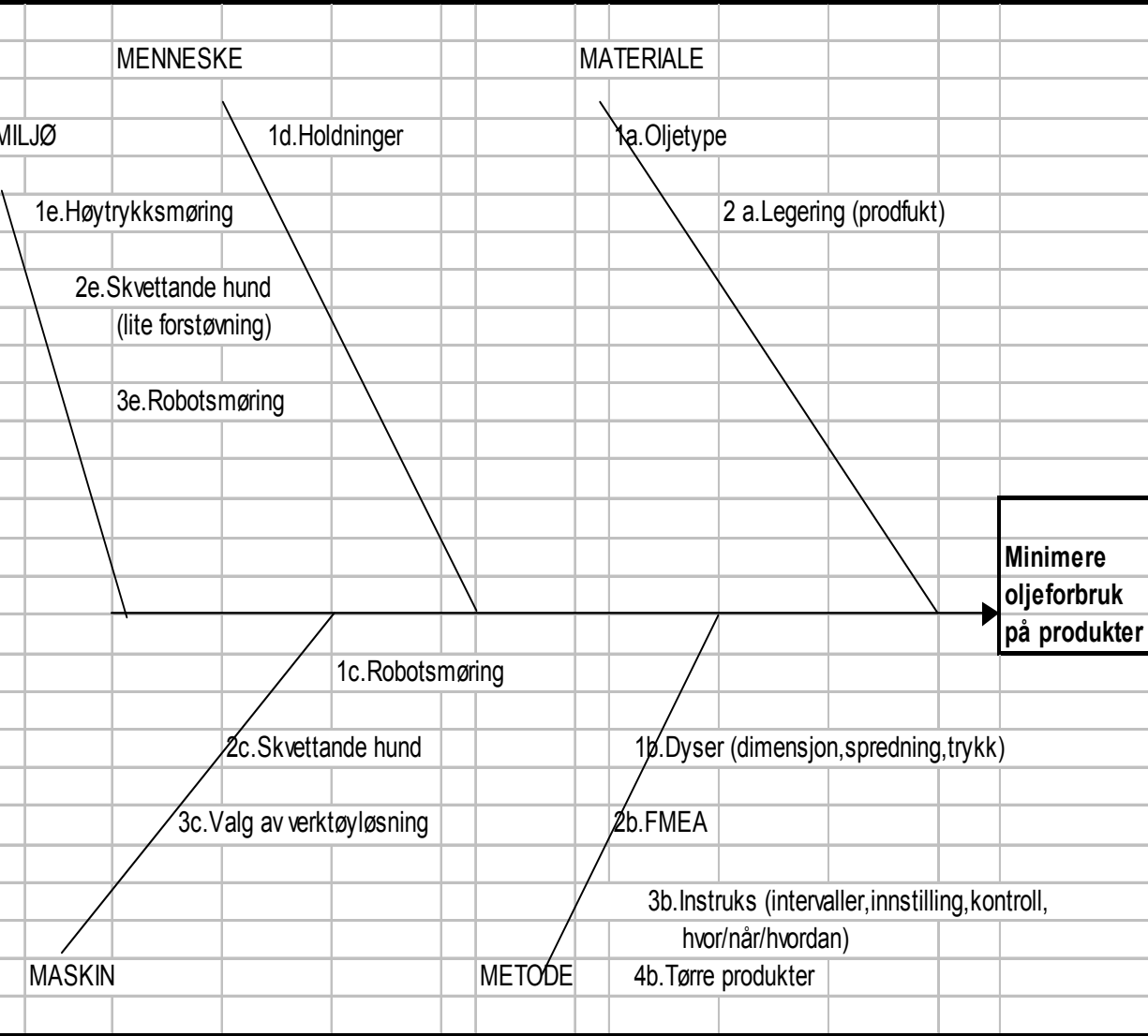
Forbedringsarbeide pr. skift

Tiltaksliste forbedringer		Skift nr: 2	114	TPV-MØTE ?	Ansv:	Utført
Dato:	Tiltak:					
19/10-03	Maling av div dør og vegger			Nei	Geir Rognes	Ja
19/10-03	Bestille 1 stk skap for oppbevaring av fellesverktøy og div forbruksvare			Nei	Atle	OK
15/11	Bestille krok til fettprøve			NEI	ONE	Ja
15/11	Merke rundt seppeløse			Nei	Sethy	Ja
1/12	Malt pro Teambu-utvendig			Nei	G.K.R.F.	Ja
1/12	Ryddet galleri			Nei	Team	Ja
2/12	Rydde i verktøyskap			"	"	"
2/12	Merke verktøy			"	"	"
2/12	Merke ligge/hengeplass i verktøyskap			"	"	"
2/12	Fjerne alt unødvendig utstyr på verktøybenk.			"	"	"
3/12	Finne plass for ørepropp-dunk			"	"	"
3/12	Finne plass for øyepyllestertur			"	"	"
4/12	Henge opp holder for deler til gaderoboter.			"	"	Ja
20/1	Finne lage hengeplass for tang til fjerning av profiler i bjelkesone			"	"	OK
21/1	Oppheng for kost/spade og lang luftpistol			"	"	Ja
21/1	Rydde og merke skap for deler til forsagesone			"	"	OK
21/1	Finne plass for hjelpestatning utgang bjelkesone			JA	Hagen	OK
21/1	Lage ny hjelpestatning utgang bjelkesone			NEI	"	Ja
21/1	Ryddet opp på oven			"	"	Ja
21/1	Ryddet opp på bjelkesone			JA	M. AASS	Nei
21/1	Equ kaffekrus			JA	M. AASS	Nei
21/1	Nye stoler til røykebord					

Hvorfor? Kvalitet i arbeidet

Årsaksanalyse/prioritering (oljeforbruk)

Fiskebein - Minimere oljeforbruk

Prioriterings-matrise:

L E T T				
		1d	2b 4b	
G J E N N O M M F Ø R B A R H E T			3b	
		2c	1c	
1a		3c	2a	1b
Lite	EFFEKT PÅ OLJEFORBRUK			Mye

Vanskelig

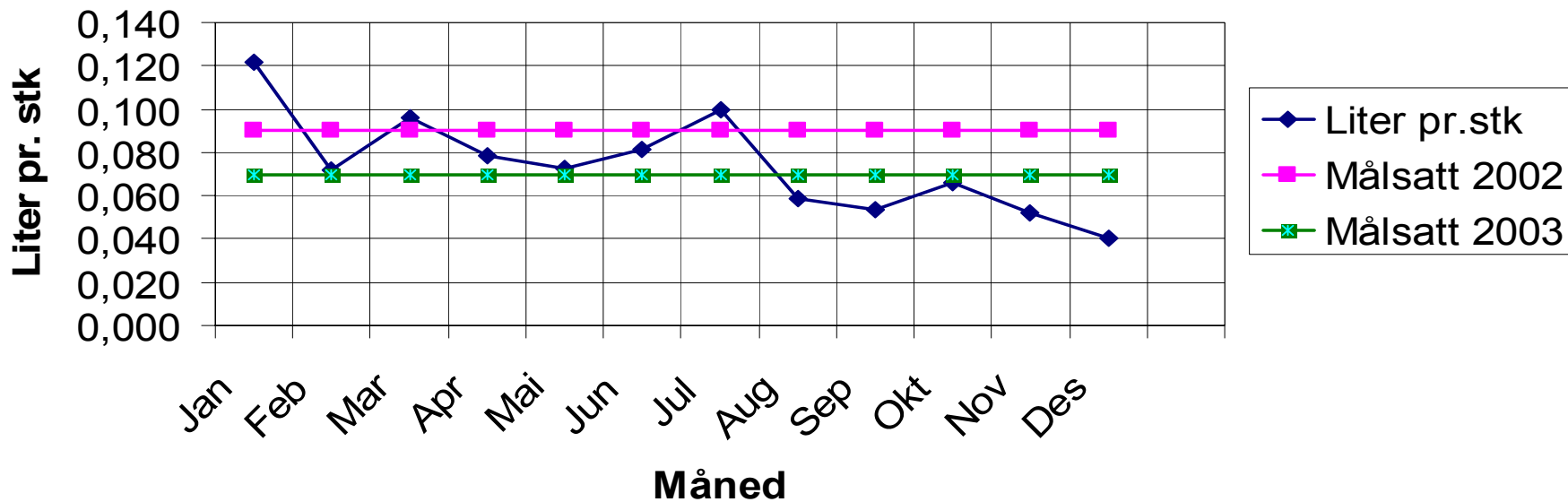
Tiltaksplan oljeforbruk(5XH+1XN)

HVA	HVORFOR	HVORDAN	HVEM	HVOR	NÅR	Status
RIKTIG UTSTYR						
14) Filter/siler tilgjengelig	Skifte dyser når nødvendig.	Kjøre inn ekstra sett.	Morten Kjensrud	M21	16.04.03	Utført
		Standardisere	Bjørnar Lindmoen	M22	16.05.03	Utført
19) Prøve ut selvrensende sentrifuge	Skille ut olje, spon..		Bjørnar Lindmoen	M22 & M17	25.04.03	Utført
17) Vannvarme utstyr (65-80graderC)	Øke hastigheten	Tilføre effekt	Knut Berg	M4	25.04.03	Ikke utført
RIKTIG INNSTILLING AV DYSER						
1,7,9) Dysetype og posisjon	Best mulig spyling	Pilotprosjekt	Tom Sørjie	M22	16.05.03	Utført
14) Innsyn i vaskemaskin	Visuell inspeksjon	Sette inn luker og mont. Lys	Knut Berg	Alle linjer	16.05.03	Ikke utført
Minimere oljeforbruk						
4b) Tørre profiler	Redusere oljeforbruk	Pilottest	Roar Holm	M21	16.05.03	Utført
1a) Oljetype	Forenkle rengjøring	Kontakte levrander	Morten Kjensrud	M21	16.05.03	Utført
1b) Dyser & intervall	Redusere oljeforbruk	Testing	Erling Bjerregård	M17	16.05.03	Utført
3b) Måle oljeforbruk pr.skinne	Oppfølging	Erfaring fra lakkavd.	Tom Sørjie	M22	01.06.03	Utført
Bruk av kjemikalier						
Bruk av kjemikalier	Lettere separasjon olje/vann	Tilsettes i karet	Rolf E.Halle			Nytt prosj.
Såpe tilsetning i vaskemaskin	Bedre vask/lavere temp...	Tilsettes i karet	Bjørnar Lindmoen	M4		Nytt prosj.

Resultatutvikling (oljeforbruk)

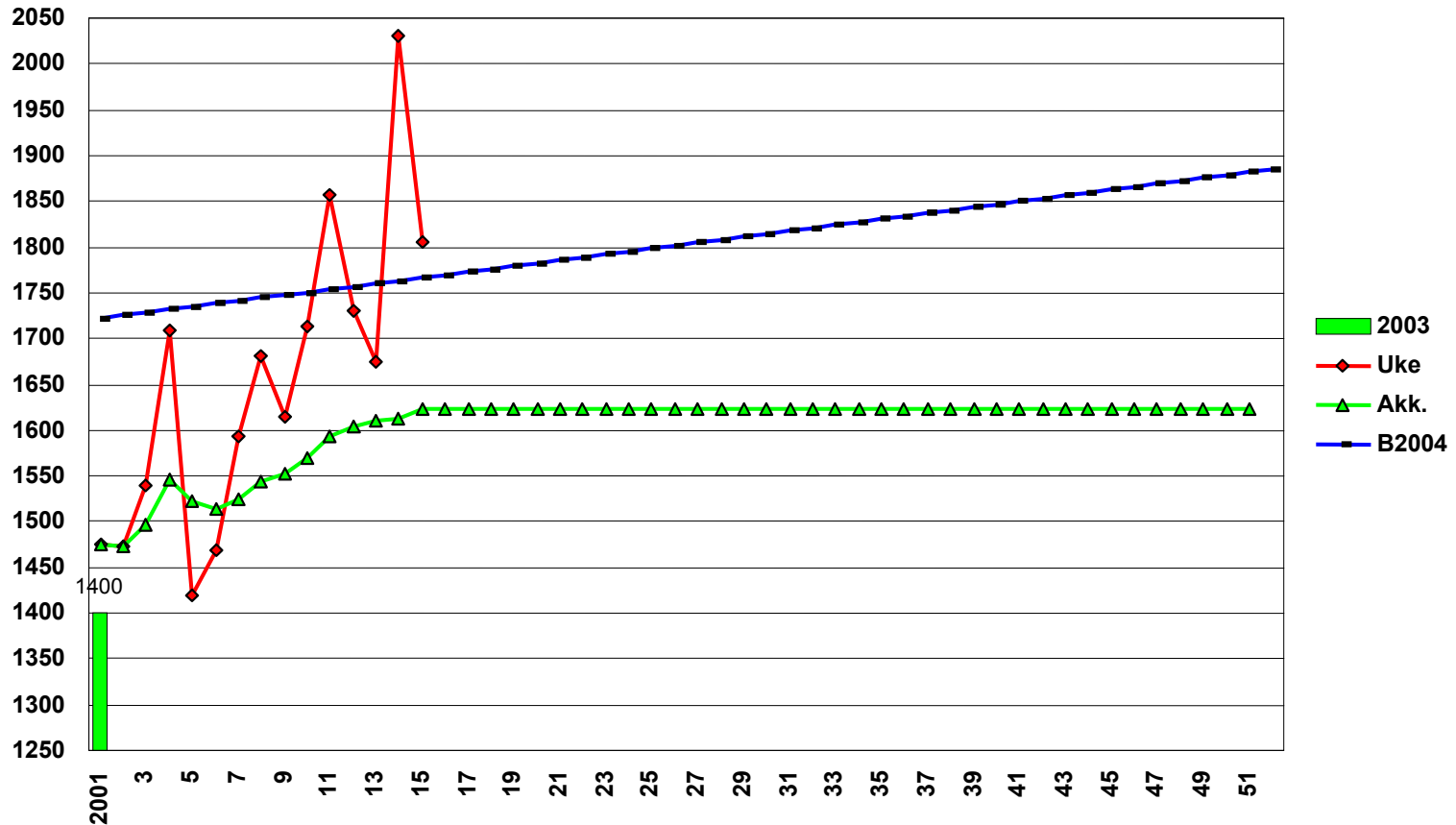
(Pris pr.liter 7,94)												
	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Ant.stk.produisert	420246	373999	459827	396476	425952	453094	280208	256997	335691	411089	403932	400077
Ant. liter innkjøpt	51000	27000	44000	31000	31000	37000	28000	15000	18000	27000	21000	16000
Liter pr.stk	0,121	0,072	0,096	0,078	0,073	0,082	0,100	0,058	0,054	0,066	0,052	0,040
Målsatt 2002	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090
Målsatt 2003	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070

Oljeforbruk av Cleartex Plus 100 - pr.stk år 2003
linje M17-M22-M4-M18-M21.

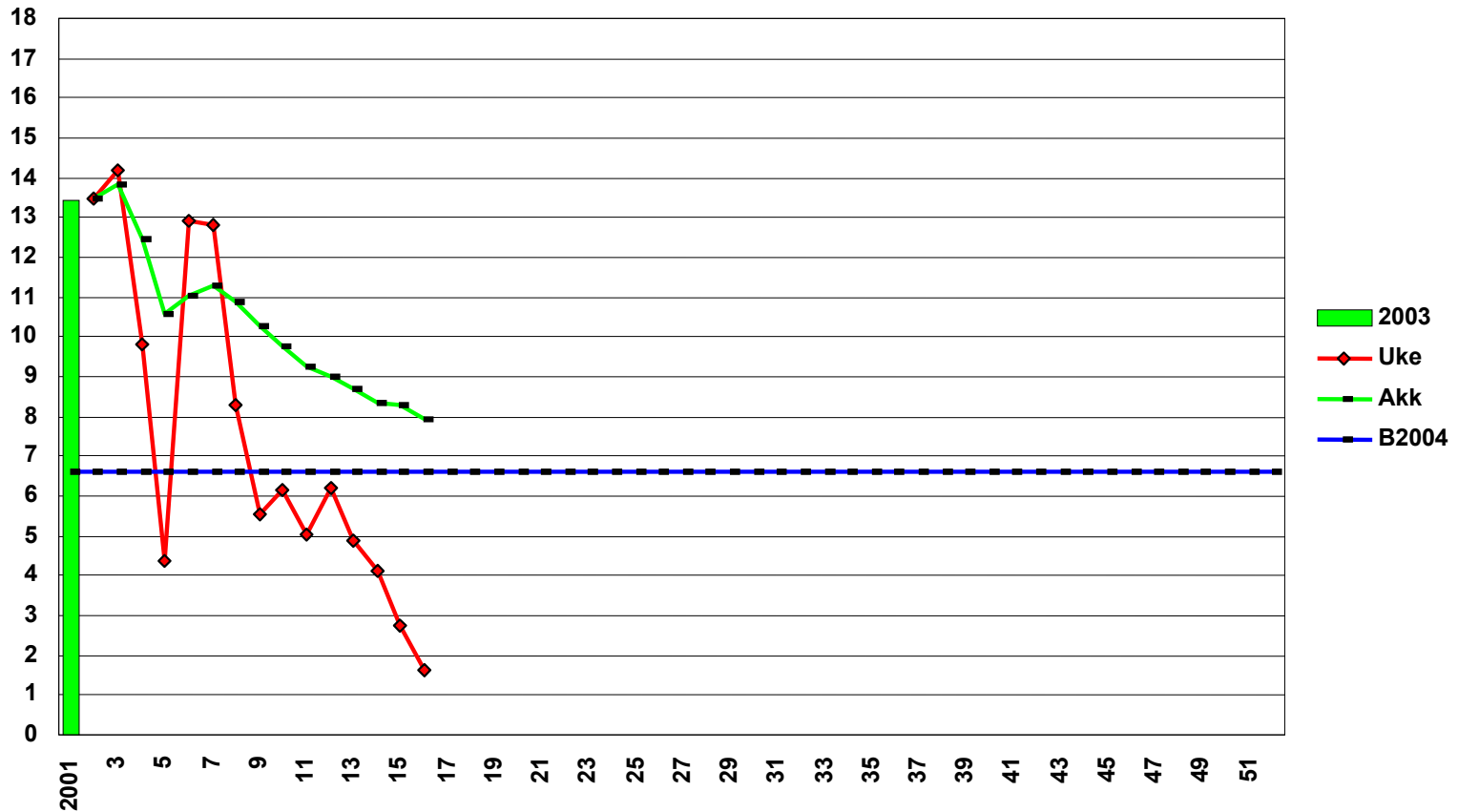
Eksempler på TPV reseltater

Produktivitet P40

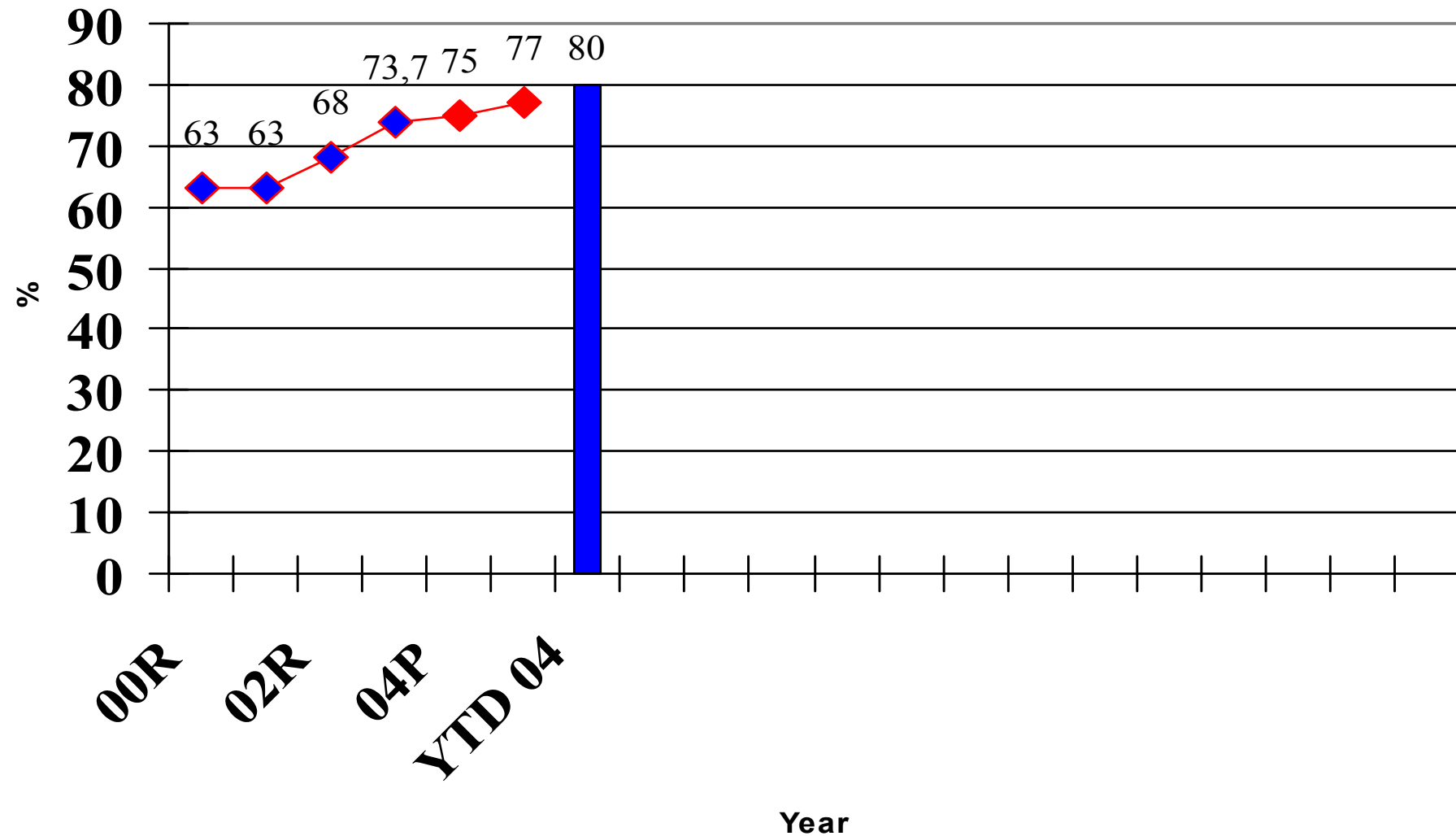

Eksempler på TPV reseltater

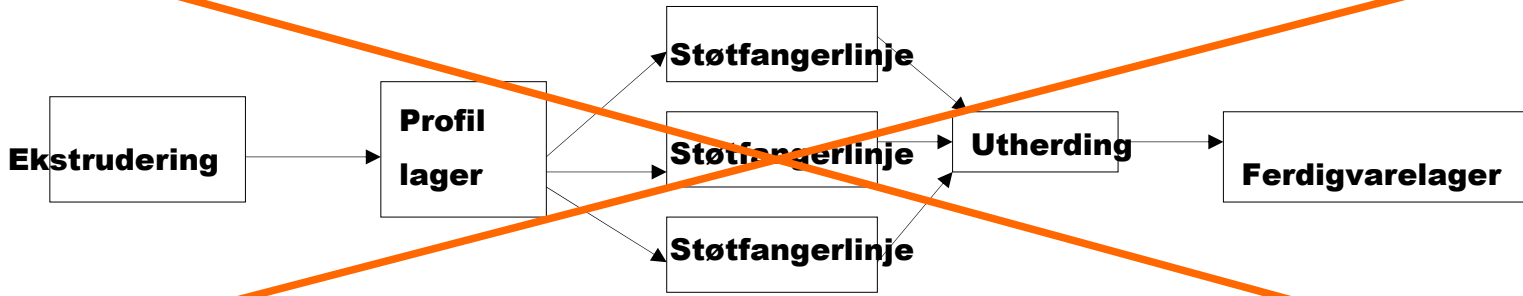
Stanstid P40

Oppetid støtfanger-linjer

Ny fabrikklayout

5S/Master Layout

Kanban

Lederutvikling

- Automotive Lederskap Program (ALP)
 - Team-medlemmenes roller
 - Teamregler
 - Gjennomføring av teammøter
 - HMS
 - Medarbeidersamtaler
 - Strategiforankring v.h.a. Forretningsplan og KPIer ned på teamnivå
 - HAPS-konseptet og HAPS-metoder (HAPS Veikart, KF-trening, TPV/5S, Lean Game, SMED, Verdistrømsanalyse, Kanban)
 - Coaching (toppledelsen coacher teammøter o.l.)

Resultatet av vårt forbedringsarbeide

- **Forbedringer fra 2001 til idag**

- TRI verdi redusert fra 39 til 4

- Oppetid økt fra 63 % til 80 %

- Kvalitetskost i % av Verdiskapning redusert fra 5,6 % til 2,2 %

- Kunderekklamasjoner fra >3000 PPM til ca. 200 PPM

- Leveringspresisjon forbedret fra 87% til 100%

- Ledetid redusert med 16 dager

- Total resultatforbedring av HAPS tiltakene har vært 57 mill kr.

- CROGI er idag 12,5%

Fikk Toyota's kvalitetspris i 2003

**SUPPLIER AWARD
FOR ACHIEVEMENT
- IN**

**Quality
2003**

**Awarded to
Hydro Automotive
Structures Raufoss AS**

**TOYOTA MOTOR ENGINEERING AND
MANUFACTURING EUROPE**